

УДК 635.9
ББК 42.37
А 43

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

співголови оргкомітету

Непочатенко О.О. – ректор Уманського НУС, д. е. н., професор

Косенко І.С. – чл.-кор. НАН України, д.б.н., професор, директор НДП «Софіївка» НАН України

члени оргкомітету

Карпенко В.П. д.с.-г.н., професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, Уманський НУС

Грабовий В.М. к.б.н., с.н.с., заст. директора з наукової роботи НДП «Софіївка» НАН України
Заморський О.О. к.с.-г.н., доцент, декан факультету лісового і садово-паркового господарства, Уманський НУС

Поліщук В.В. д.с.-г.н., проф., зав. каф. садово-паркового, Уманський НУС

Балабак А.Ф. д.с.-г.н., професор, Уманський НУС

Шлапак В.П. д.с.-г.н., професор, Уманський НУС

Куземко А.А. д.б.н., провідний наук. сп., НДП «Софіївка»

Леонтьяк Г.П., доктор сільськогосподарських наук, професор, (Придністров'я)

Пюрецький Н.Ю. директор Арборетуму і закладу фізіографії в Болестрашице (Польща)

Опалко А.І. к.с.-г.н., проф., НДП«Софіївка»

Музика Г.І. к.б.н., с.н.с., НДП«Софіївка»

Швець Т.А. к.б.н., учений секретар, НДП«Софіївка»

Балабак О.А. к.с.-г.н., зав. відділу, НДП«Софіївка»

Величко Ю.А. к.с.-г.н., доцент, Уманський НУС

Пушка І.М. к.с.-г.н., доцент, Уманський НУС

Парубок М.І. к.б.н., доцент, Уманський НУС

Варлащенко Л.Г. к.с.-г.н., доцент, Уманський НУС

Єгоров Ю.І. к. арх., доцент, Уманський НУС

Мамчур Т.В. к.с.-г.н., доцент, Уманський НУС

Тисячний О.П. к.с.-г.н., доцент, Уманський НУС

Осіпов М.Ю. к.с.-г.н., ст. викладач, Уманський НУС

Відповідальний секретар:

Пушка І.М. – к.с.-г.н., доцент кафедри садово-паркового господарства.

Актуальні проблеми садово-паркового мистецтва : матеріали
А 43 міжнародної наукової конференції. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2015. –
174 с.

ISBN 978-966-304-117-9

У збірнику матеріалів висвітлено результати наукових досліджень викладачів та студентів факультету лісового і садово-паркового господарства Уманського національного університету садівництва та інших навчальних закладів і науково-дослідних установ.

УДК 635.9
ББК 42.37

ISBN 978-966-304-117-9

© Уманський національний
університет садівництва, 2015

ПРОБЛЕМИ УТИЛІЗАЦІЇ КРОЛЯЧОГО ГНОЮ

Р.В. БЕЗДІЛЬ

Уманський національний університет садівництва

Т.М. ПУШКАРЬОВА-БЕЗДІЛЬ

Уманський національний університет садівництва

В.В. ЛАВРОВ

Білоцерківський національний аграрний університет

Охорона навколишнього природного середовища в зоні розташування тваринницьких приміщень розглядається нині як одне з найважливіших завдань, що мають не тільки державне, а й загальнобіологічне значення. Без науковообґрунтованої і цілеспрямованої роботи в цьому напрямку розвиток тваринництва буде неможливим.

Успішний розвиток аграрного сектора економіки України неможливий без стабільного розвитку тваринництва, зокрема кролівництва. Відновлення великомасштабного тваринництва в Україні ставить перед науковцями та практиками серйозні проблеми у галузі збереження екологічної чистоти навколишнього середовища поблизу підприємств з виробництва тваринницької продукції.

Нагальною потребою у функціонуванні тваринницьких комплексів є утилізація й переробка гною. По-перше, накладно складувати значну кількість відходів і зберігати її визначений час; по-друге, ця проблема зумовлена високими витратами на повну переробку; по-третє, відсутній відповідний комплекс машин і обладнання призначеного для переробки великої кількості відходів. Внаслідок цього спостерігається нагромадження їх на території ферм, розмноження і поширення патогенних мікроорганізмів, забруднення атмосферного повітря сірководнем, аміаком, молекулярним азотом та іншими, токсикогенними неагресивними сполуками в т.ч., важкими металами.

Тваринницькі комплекси за рівнем заподіяної навколишньому середовищу шкоди належать до підприємств найвищого класу шкідливості. Через скупчення фекальних мас і гною створюються антисанітарні умови не тільки безпосередньо на території даного господарства, але і на значній відстані від нього, що загрожує забрудненню ґрунту, водних джерел і повітряного басейну.

Прикладом нагромадження гною можуть слугувати найбільші кролеферми України, зокрема кролеферма, що функціонує на території Манківського району Черкаської області. Однак пріоритетними в розвитку тваринництва Манківського району, крім кролівництва, визначені також галузі молочного скотарства та свинарства, що також створює значне забруднення агроєкосистем.

Стимулом до широкого розвитку кролівництва, його швидкого розповсюдження є успіхи у м'ясному кролівництві країн Європи і досягнення цієї галузі в Україні у 70-80 роках ХХ ст., коли Україна виробляла 6-8% світового обсягу продукції і 60-80% колишнього союзного. Середньорічне виробництво кролятини становило 5-6 кг на 1 мешканця.

Сьогодні із загальної кількості виробництва м'яса у громадському секторі Манківського району (6622 цнт) – 3453 цнт (52%) становить м'ясо кролів. На сьогодні в ТОВ «Кролікофф» утримується до 50 тис. голів, вцілому по Україні – до 1 млн. голів.

На кролицю з приплодом отримують гною близько 200 кг на рік, у тому числі на кролицю - 44 кг, на 20 голів молодняка - 150 кг. Отже, на 1 великій кролефермі може утворитись до 2200 тон гною за рік.

Відомо, що гній - це цінна органічна маса. Наявність органічних речовин робить гній незамінним добривом, яке підвищує родючість ґрунту та покращує його структуру. Поряд з цим варто пам'ятати, що гній - один з найбільш небезпечних факторів передачі збудників інфекційних і, особливо, інвазійних хвороб. Так, у твердому гною збудники туберкульозу, бруцельозу, паратифу, бешихи зберігають свою вірулентність від 70 до 260 днів, а збудники дерматомікозів - більше восьми місяців. Особливу небезпеку гній складає як джерело інвазійних хвороб. Серед їхніх збудників особливе значення представляють так звані геогельмінти, цикл розвитку яких відбувається без участі проміжного живителя. У зв'язку з цим не виключені можливості зараження людей і тварин при внесенні такого гною і фекалій у ґрунт. Крім цього, епідемічна й епізоотична небезпека відходів тваринництва проявляється й у тім, що гній у більшості випадків є місцем розмноження мух і гризунів, які є переносниками багатьох інфекційних та інвазійних захворювань: дизентерії, паратифу, бешихи, лептоспірозу та ін. Загроза від гною пов'язана також із можливістю вмісту у ньому отруйних хімічних сполук як мінерального, так і органічного походження. Досить специфічний неприємний запах гнойових мас зумовлений вмістом у

них деяких хімічних сполук: амінів, меркаптанів, сірководню, органічних кислот та ін. До того ж, у масі гною можуть бути солі важких металів, залишки пестицидів, антибіотиків. Забезпечення стабільного ветеринарного и екологічного благополуччя можливо лише за умов суворого виконання санітарно-гігієнічних вимог прибирання, зберігання, утилізації та підготовки гною до використання у рослинництві і у тваринництві.

РІЗНОМАНІТНІСТЬ ДЕКОРАТИВНИХ ФОРМ ТА СОРТІВ ДЛЯ ОСНОВНИХ ФІТОМЕЛІОРАТИВНИХ ПОРІД

О.В. БИТКІВСЬКИЙ, магістр

Т.В. МАМЧУР, канд. с.-г. наук, доцент

Уманський національний університет садівництва

Створюючи декоративні композиції в умовах сучасного промислового міста України, треба обов'язково пам'ятати про негативні антропогенні фактори: впливи заводів, фабрик, мануфактур та транспорту, які завдають довікілью шкоди. Проектуючи озеленення території у містах, кожен дизайнер повинен вивчити оточуюче середовище і використовувати в своїй роботі рослини стійкі до забруднення.

Об'єктом проектування було обрано територію біля будівлі комунальної установи “Запорізький обласний центр молоді” м. Запоріжжя, площа 6054 м². Ділянка знаходиться у центральній частині Запоріжжя, вона зазнає значних негативних впливів з боку промислової зони міста, а також перенасичена транспортними засобами та їх викидами. Всі ці проблеми значно ускладнюють вибір асортименту рослин, які могли б захищати і прикрашати простір.

Основна мета проектування – це створення безпечного оточуючого середовища для дітей і молоді, яка проводить свій вільний час у центрі, а також привабливого та затишного куточку, який буде радувати відвідувачів і гостей міста.

Для поставленої мети поставлені такі основні завдання: